

FONS ROSÉS

---

1 ÀREA D'IDENTIFICACIÓ

- 1.1 AMGi (Arxiu Municipal de Girona)
- 1.2 Fons Família Casadevall Rosés
- 1.3 1565-1933 (predomina 1775-1915)
- 1.4 Fons
- 1.5 0,6 ml (6 unitats d'instal·lació), en suport paper.

2 ÀREA DE CONTEXT

- 2.1 Família Casadevall Rosés.
- 2.2 Ferran Casadevall (1861-1939), fill de Josep Casadevall i Narcisa Rosés, heretà un considerable patrimoni, tant per via materna com paterna. Fou comissari regi i president del Consell provincial de Foment (1914-1915), diputat provincial en diferents ocasions i membre fundador i el primer president de la Cambra de la Propietat Urbana de Girona (1920).
  - **Narcisa Rosés i Roig** era filla de Miquel Rosés i Roger i hereva del **patrimoni Rosés**. Els Rosés procedien de Cervià de Ter, des d'on a mitjan segle XVIII Josep Rosés s'instal·là a Girona. Josep Rosés, comerciant, s'enriquí invertint els seus guanys en l'adquisició de propietats immobiliàries, com els cases del sector de la Cort Reial. El seu fill i hereu Francisco, "Xico" Rosés era apotecari i es casà amb Manuela Roger, hereva de la **família Roger** d'apotecaris de Palafrugell i que eren propietaris, entre d'altres, del Mas Calvó d'Esclanyà. El matrimoni, a més, anà adquirint altres béns immobles, fins que el 1821 adquiriren l'heretat del priorat de Cervià, afectada per les mesures desamortitzadores. El 1824, a la mort de Francisco Rosés, el succeïa Miquel Rosés i Roger que, a més de noves adquisicions de cases i peces de terra, incorporà el patrimoni de Miquel Thomàs i Rosés, familiar del Sant Ofici, mort sense descendència, que havia estat arrendatari del delme d'Aiguaviva i col·lector del cadastre a la ciutat de Girona. Miquel Rosés i Roger fou el primer contribuent de la ciutat de Girona a mitjan segle XIX, regidor i diputat provincial, candidat a l'alcaldia pel Partit Moderat (1844) i membre de la "Sociedad Económica de Amigos del País". Va tenir 11 fills i va morir el 1863; el succeí Francesc Xavier Rosés i, a la seva mort, la seva germana Manuela, que fou succeïda posteriorment per Narcisa Rosés i Roig. El patrimoni Rosés – Roger era extensíssim, amb finques situades principalment a Palafrugell, Mont-ras, Esclanyà, Vilert, Cervià i Girona.
  - **Josep Casadevall i Nadal**, notari, probablement hereu dels patrimonis Ribas Verdera i Batlle. La **família Ribas i Verdera** té els seus orígens a la parròquia de La Mota, on exercien de pagesos. Van formar el seu patrimoni durant el segle XVIII a Bescanó i La Mota. Alguns dels seus membres foren Salvador Ribas i Pujol i Pere Ribas i Verdera. Rosa Ribas Verdera i Casadevall, filla de Joan Ribas i Verdera i de Francisca Ribas Verdera i Casadevall, va casar-se el 1833 amb Francesc Batlle i Cabanellas. La **família Batlle**, provenia de Vilert, el primer membre del que se'n té notícia és Baldiri Batlle, els successors del qual foren Antoni Batlle, Miquel Batlle i Josep Batlle. El darrer es casà amb Catalina Batlle, la qual un cop viuda es casà amb Joan Buxell. Els descendents de Catalina i Josep foren Francesc i Francisca Batlle. El primer contragué matrimoni amb Mariàngela Cabanellas, els quals tingueren com a descendent a Francesc Batlle i Cabanellas, advocat i marit de Rosa Ribas i Verdera. Malgrat que no s'han trobat evidències documentals, podria ser que el patrimoni de Francesc i Rosa passés a formar part dels Rosés a través del pare de Ferran Casadevall, és a dir, del notari Josep Casadevall.
- 2.2 Els fons estava a la residència de Joan Brugada abans de l'ingrés a l'Arxiu Municipal.
- 2.3 Donació de Joan Brugada el 2 de maig de 2012.

3 ÀREA DE CONTINGUT I ESTRUCTURA

- 3.1 Documentació aplegada per Ferran Casadevall i Rosés, fill de Josep Casadevall i Narcisa Rosés. Es tracta de documentació generada per la gestió del patrimoni matern (família Rosés) i patern (família Ribas i Verdera i família Batlle) i per l'activitat professional i l'exercici de càrrecs de Ferran Casadevall i Rosés i altres membres de la família. Els grups documentals són:
- A) Documentació constitutiva, en la que hi trobem els actes de patrimoni amb les quals s'acrediten drets i títols (testaments, inventaris, compravendes, establiments, censals, debitoris, capbreus), documentació judicial o plets (concòrdies, sentències, etc.), i plànols.
- B) Documentació fruit de l'administració del patrimoni. Es tracta d'arrendaments, establiments, llevadors de censos, factures, rebuts, pagaments d'impostos i correspondència, entre altres documents.
- C) Documentació personal. Aquest grup està integrat per la documentació que no està relacionada directament amb el patrimonial, sinó professional o exclusiva d'un membre de la família. Bàsicament hi ha la documentació de Ferran Casadevall i Rosés com a membre del Consell Provincial de Foment de Girona, especialment de president; la de Josep Casadevall com a notari; i també la de Francesc Batlle i Cabanellas com a advocat. Dintre de la documentació de Francesc Batlle també hi trobem escriptures, testaments i inventaris de béns dels que n'era administrador o marmessor en tant que advocat, sobretot del metge Joaquim Hysern de Banyoles, que tenia la residència a Madrid.
- 3.4 El fons es divideix en 3 seccions que es corresponen amb els patrimonis que constitueixen aquest conjunt documental, seguint el següent quadre de classificació:

PATRIMONI ROSÉS

DOCUMENTACIÓ CONSTITUTIVA

Actes del patrimoni

Plets i causes

Plànols

DOCUMENTACIÓ ADMINISTRATIVA

Comptes

Arrendaments

Contribucions i impostos

DOCUMENTACIÓ PERSONAL

Documentació administrativa

Exercici de càrrecs

DOCUMENTACIÓ ALIENA

Ajuntaments

PATRIMONI RIBAS I VERDERA

DOCUMENTACIÓ CONSTITUTIVA

Actes del patrimoni

Plets i causes

DOCUMENTACIÓ ADMINISTRATIVA

Comptes, arrendaments i correspondència

PATRIMONI BATLLE

DOCUMENTACIÓ CONSTITUTIVA

Actes del patrimoni

Plets i causes

DOCUMENTACIÓ ADMINISTRATIVA

Comptes, arrendaments i correspondència

DOCUMENTACIÓ PERSONAL

Exercici de càrrecs

4 ÀREA DE CONDICIONS D'ACCÉS I ÚS

- 4.1 Es tracta de documentació de naturalesa privada. El seu accés és lliure d'acord amb el marc legal aplicable sobre el patrimoni documental i la protecció de dades de caràcter personal.
- 4.2 Les reproduccions s'hauran de realitzar d'acord amb la normativa de l'Arxiu Municipal de Girona.
- 4.3 Les llengües utilitzades en la documentació són el català, el castellà i el llatí.
- 4.4 El fons presenta un bon estat de conservació.
- 4.5 S'ha realitzat un instrument de descripció a nivell d'inventari general del fons que recull la descripció inicial o relació d'unitats documentals compostes. En aquesta relació es reflecteix l'ordre original de la documentació i s'atribueix un registre específic als documents.

5 ÀREA DE DOCUMENTACIÓ RELACIONADA

- 5.1 Els originals es troben a l'Arxiu Municipal de Girona.
- 5.3 L'Arxiu Històric de Girona custodia el fons patrimonial Rosés de Girona i L'Arxiu Municipal de Palafrugell guarda el fons Família Suñer (1699-1882), que conté documentació de la família Puig - Suñer, la qual adquirí la farmàcia Roger de Palafrugell a la família Rosés.
- 5.4 Bibliografia.
  - CAMA RIVAS, Jordi. *Genealogia Roger – Rosés. segles XVII al XX*. Palafrugell. 2003.
  - CONGOST, Rosa. *Els Darrers senyors de Cervià de Ter. Investigacions sobre el caràcter mutant de la propietat. Segles XVII-XX*. CCG Edicions. Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines. Institut de Llengua i Cultura Catalanes de la Universitat de Girona. Girona. 2000.
  - CONGOST, Rosa; MATAS, Josep. "La Família Rosés i les seves cartes". Dintre de *M'escriràs una carta?* Museu d'Art de Girona. Girona. 2000. Pàg. 103-111.
  - GRATACÓS i MASANELLA, Jaume; GRATACÓS i PRAT, Maria i GRATACÓS i PRAT, Joaquim. "Joaquim Hysern i Molleras (Banyoles, 1804 – Madrid, 1883). Metge i cirurgià il·lustre, catedràtic científic i humanista del segle XIX". Dintre de *Gimbernat. Revista catalana d'història de la medicina i de la ciència*. Vol. 41. 2004. Pàg. 313-318.
  - MATAS, Josep; PRAT, Enric i VILA, Pep. *Les Cartes de les famílies Roger i Rosés. Notícies de Palafrugell dels segles XVIII i XIX*. Palafrugell. 2002.

6 ÀREA DE NOTES

- 6.1 Les dades utilitzades per informar l'element Història del productor han estat extretes de la fitxa de descripció del fons Rosés de Girona custodiat a l'Arxiu Històric de Girona i del propi fons.

7 ÀREA DE CONTROL DE LA DOCUMENTACIÓ

- 7.1 Descripció realitzada per Eduard Pons Ramos.
- 7.2 Descripció realitzada segons les recomanacions de la Norma Internacional de Descripció Arxivística ISAD-G, segona edició, i la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC).
- 7.3 Febrer 2016.